

Bibliografski opis

CAESAR, Iulius Caius, 100-44 pr.n.š.

I Commentari di Caio Giulio Cesare. Tradotti da M. Francesco Baldelli. E da lui nuovamente riveduti e corretti. Con figure, et tavole delle materie e de i nomi delle città, ch'in questi Commentari si leggono, antichi e moderni, peradietro non piu stampate. - In Vinegia : appresso Gabriel Iolito de' Ferrari, 1571. - [72], 817, [1] str., 2 zvd. : ilustr. ; 12°

Sorodni elektronski vir:

http://www2.arnes.si/~kppomm/cinquecento/caesar_1571.pdf. - Signature: *_***¹², ***⁶, A-Z¹², AA-LL¹². - Kazalo. - Na naslovni strani zapis: Di M. Gregorio ... dal Porechio: POMPI. - Na platnici podpis: B. Schiavuzzi: POMPI. - Na platnici žig: Biblioteca civica Pirano: POMPI

Prstni odtis (po fei): pomo an38 e-n- chri 3 MDLXXI.: POMPI

355.48/.49

Sign.: BC 1002074
COBISS.SI-ID 279284

Bibliografske opombe

avtor Gaj Julij Cezar se je učil prava in retorike pri istih učiteljih kot Cicero, ukvarjal pa se je s slovničnimi in verskimi vprašanji, pesništvo, reformo koledarja, vojaškimi osvajanji itn.

vsebina njegovo najpomembnejše literarno delo je Commentarii de bello Gallico v sedmih knjigah (osmo je napisal nek Cezarjev oficir), ki naj bi vladajoče v rimski republiki opozorilo na Cezarjeve sposobnosti in opravičilo plenilsko osvajanje Francije, njegovo izvrstno in zgoščeno izražanje z geografskimi opisi Francije, Germanije in Anglije pa je zanimalo tudi širše občinstvo. Nadaljevanje tega dela je Commentarii de bello civili v treh knjigah, v katerih je Cezar utemeljeval svoja stališča v državljanski vojni. Z obsežno korespondenco je bilo slednje objavljeno po avtorjevi smrti.¹ Ta izdaja se zaključuje s prevajalčevo opombo, da manjka končni del: *Quivi mancano alcune cose, per quello che si conosce*.

založnik Gabriele Giolito de Ferrari se je rodil očetu Giovanniju starejšemu in materi Guglielmini Borgominieri v Trinu pri Novari. Leta 1523 je prišel z očetom v Benetke in tam vodil podjetje po očetovem odhodu v Torino. Nekaj časa je bil družabnik bratov Giovannija Francesca in Bonifacia in polbrata Giovannija Cristofora. Sprva je uporabljal gotske tiskarske črke sorodnika Bernardina (imenovanega Lo Stagnino)² in Bartolomeja Zanettija, kasneje pa je dal izdelati svoje, pretežno kurzivne.³ Leta 1544 se je poročil z Lucrezio Bin, s katero je imel dvanajst otrok. Delavnico je imel v bližini Rialta, pod izveskom Feniksa, knjigarne pa je odprl tudi v Neaplju, Bologni in Ferrari. Kot prvi je začel izdajati zbirke, *collane*, kakor se v italijanščini še danes imenujejo. Natisnil ali založil je mnogo knjig italijanskih klasikov, npr. Boccaccia, Pietra Bemba, Torquata Tassa, Alessandra Piccolomini in itn., pa tudi antičnih, Cezarja, Tukidida, Seneko, Plutarha itn. Leta 1550 je izdal prvo italijansko bibliografijo.⁴ Mnogo njegovih knjig je bilo v ljudskem italijanskem jeziku, skoraj tretjina zgodovinskih besedil je bila prevedenih v italijanščino, kar je bila takrat velika redkost.⁵ Sredi 60-ih let je tiskal pretežno religiozna dela, nekatera od njih namenjena ženskam, med drugim njegovi ženi Lukreciji in hčeram, da bi se naučile brati, hkrati pa (p-)ostale pobožne in moralno vzgojene. Bolje je bilo brati molitve kot ljubezenske sonete. V njegovi tiskarni je kot korektor delal Francesco, sin znanega arhitekta Jacopa Sansovina.⁶ Po smrti leta 1578 Gabriela nasledila sinova Giovanni mlajši in Giovanni Paolo.

pojavi se z imeni Gabriel Iolito de Ferrari, Gabriel Iolitus de Ferrariis, Gabriel Giolito de Ferrari⁷

signet Feniks sedi na ognju, ki gori iz amfore s krilci in začetnicami G G F. Ena od Gabrielejevih hčera, ki je postala nuna, se je imenovala Fenice.⁸ O bajeslovnem ptiču Feniksu najdemo pri klasičnih avtorjih raznolika

¹ Budimir, M.: *Litterae latinae*, str. 8.

² Bernardino je kot prvi tiskar iz družine Giolito de' Ferrari v Benetkah odprl delavnico že leta 1483, zapustil pa jo je Giovanniju in Gabrielu.

- Ascarelli, F.: *La tipografia cinquecentina italiana*, str. 112-113, 166.

³ Ascarelli, F.: *La tipografia cinquecentina italiana*, str. 191.

⁴ http://cvc.cervantes.es/obref/fortuna/expo/imprenta/imprenta_g.htm#giolito

⁵ Richardson, B.: *Printing, writers and readers in Renaissance Italy*, str. 150.

⁶ Ascarelli, F.: *La tipografia cinquecentina italiana*, str. 208.

⁷ <http://edit16.iccu.sbn.it/ima.htm>

mnenja: živel naj bi petsto let, nakar naj bi se na žrtvenem ognju spremenil v pepel, iz katerega naj bi vstal v novo življenje. Zgodnje krščanstvo ga je sprejelo kot simbol Kristusovega vstajenja, v srednjem veku pa je pomenil čistost.⁹

motto De la mia morte eterna vita io vivo - Semper eadem (Od svoje smrti živim večno življenje – vedno znova)

Fizični opis

pisna podlaga ročno izdelan papir, debelejšje vodne črte so vodoravne, vodni znak v gornjem zunanem kotu, dodatni vodni znak v sredini spodnje polovice lista

številčenje, signature, register, kustosi

paginacija v arabskih številkah se začne po posvetilu, kazalih, navodilih knjigovezu in errati s snopičem A

označbe snopičev začetni snopiči označeni z asteriskom *-***, nato A-Z in AA-LL, listi označeni z rimskimi številkami ij-vi, označena je prva polovica snopiča

vrste snopičev siksterniji

register na verso strani predzadnjega lista zadnjega snopiča

kustosi na zadnji strani snopiča

živa pagina na vseh straneh nad besedilom

okrasi, ilustracije, signet, zapis

vrsta pisave kurziva, marginalije v antikvi

inicialke historizirane inicialke v dveh velikostih

potek besedila celostransko

okrasi vinjete in alegorične podobe na začetkih in koncih (nekaterih) poglavij, poglavja se trapezasto dvakrat zaključijo

signet na naslovni in recto strani predzadnjega lista

marginalije kratka vsebina pripadajočega besedila

rokopisne opombe so

vezava

format 14 X 8 cm

vezice dve nepoudarjeni

material platnic in prevleka lepenka

kapital kapitalski vezici

hrbet cevast, prilepljen, pergament, z napisom Commentarij di C. I. Cesare tradotti in volgare da M. F. BALDELLI

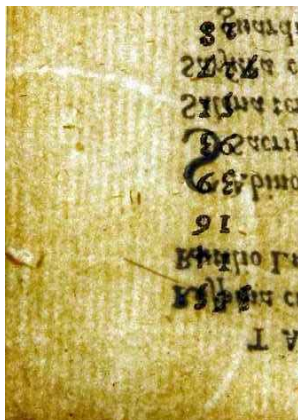
ohranjenost

poškodbe na vezavi poškodovana vezava, hrbet in platnice v celoti strgani od knjižnega bloka

poškodbe na knjižnem bloku iztrgani listi

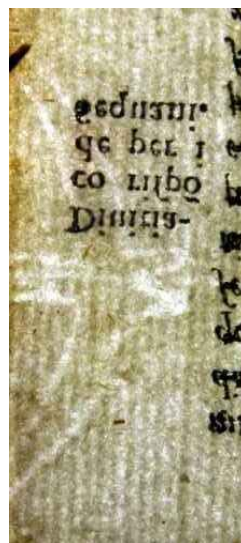
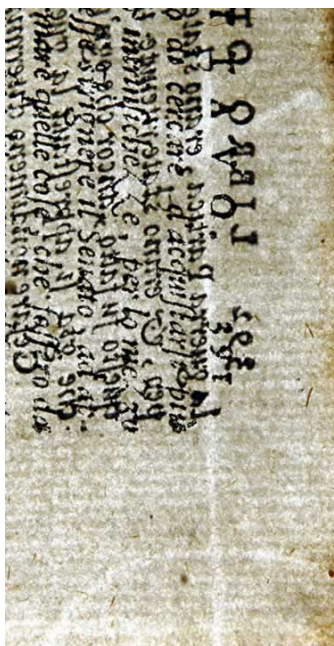
izvor na hrbtu nalepka Civica biblioteca Pirano z oznako O 2/37, na prednji platnici žig Biblioteca civica Pirano

deli vodnega znaka

⁸ Richardson, B.: Printing, writers and readers in Renaissance Italy, str. 145.

⁹ Hall, J.: Rječnik tema i simbola u umjetnosti, str. 88.

dodatni vodni znak

